

M 307 541

ALAN GRATZ

SPOJENCI

Den D: Jediná šance se spojit, nebo vše ztratit

mladá fronta

IF DAY

JAMES SI VZPOMNĚL NA TEN DEN PŘED DVĚMA lety. Bylo to v únoru ve Winnipegu, v měsíci, kdy teplota nikdy nevystoupila nad bod mrazu. Hromady odhrnutého sněhu z chodníků sahaly do výšky hlavy a z Červené řeky se stalo pětikilometrové kluziště, po kterém se o víkendech proháněli bruslaři a rybáři posedávali u otvorů v ledu.

Byl čtvrtek, deset hodin dopoledne, a James měl sedět ve třídě na hodině matematiky. Ale vyučování bylo po zbytek dne zrušeno.

Protože dnes byl takzvaný Co kdyby Den.

James si v šatně oblékal kabát, zavřel svou skříňku a vtom mu nějaká ruka surově přirazila obličej na kovová dvířka. *Prásk – au.*

„Kam se jako chystáš, McKayi?“

James věděl, kdo to je, ještě dřív než se otočil, ještě než ho vůbec uslyšel promluvit. Marvin Lennox. Jamesův osobní šikanátor.

Všichni ostatní zapomínají, kdo jsem, pomyslel si James. Tak proč nedokáže zapomenout i Marvin Lennox?

Marvin dal Jamesovi rychlou ránu do beder a James se zkroutil bolestí. Otočil se, připravený pokusit se bránit, i když předem věděl, že je to ztracené. Marvin Lennox zvládl Jamese surově zmlátit sám, ale teď se za jeho zády tyčili i jeho čtyři hloupí kumpáni.

Marvin a jeho parta byli o rok starší než James, také byli vyšší a silnější než on. Jako členové fotbalového týmu nosili oranžovo-hnědé fotbalové svetry i do vyučování, místo saka školní uniformy. Jejich povolené kravaty a vyhrnuté manžety u kalhot byly znakem frajerství. A všichni si česali tmavé vlasy hladce dozadu ve stylu slavného herce Humphreyho Bogarta.

James se snažil vyprostit, ale Marvin ho tlačil ke skříňkám a jeho zlotřilí kumpáni se smáli jako hyeny.

„Nechte toho, hoši, jdeme do centra na Co kdyby Den,“ napomenul je učitel, který procházel kolem.

Marvin Jamese pustil a počkal, až učitel zmizí. Pak se k němu znovu zlověstně naklonil.

„Co takhle si to nechat na *kdyby*?“ zasyčel mu výsměšně do tváře. „*Jestli* tě s klukama dneska uvidíme v centru, McKayi, zabijeme tě. A nikdo tě nezachrání.“

Marvin a jeho tlupa s chechotem odešli a James se svezl na skříňku. Nejjednodušší by bylo jít domů a schovat se. Ale Co kdyby Den sliboval tu nejzajímavější událost, jaká se ve Winnipegu konala od... no, za celou dobu existence města.

James si natáhl kabát a rozběhl se ke dveřím.

115 - 150
Hodlal to prostě risknout.

První známkou toho, že něco je jinak, bylo vysílání rozhlasových stanic. James jedno zaslechl, když se uchýlil do obchodního domu Eaton, aby se zahřál. Jindy zákazníky zaplněné místo bylo dnes prázdné a všichni prodavači, kteří museli být v práci, se s vytřeštěnými očima shlukli kolem rádií v obchodě.

„Pozor, pozor, občané Winnipegu,“ ozývalo se s německým přízvukem z přijímačů.

„Vaše město je nyní pod kontrolou třetí říše. Teď je vaším vůdcem Adolf Hitler.“

Jamesovi poskočilo srdce. Už to začíná! Rozběhl se k otočným dveřím na druhé straně obchodu, zatlačil na ně a chtěl vyrazit ven – a pak se zase protlačil dovnitř, protože na druhé straně ulice zahlédl Marvinu Lennoxovu a jeho bandu. Skočil za řadu figurín vystavených ve výloze, kde ho nebylo vidět, a vrazil do Charlese Hilla, studenta prvního ročníku, který psal články do školních novin.

„Ahoj,“ pozdravil Charles a narovnal si brýle. „Zrovna jsem... nakupoval oblečení.“

James se podíval na figuríny, za nimiž se oba schovávali – dámské figuríny v dlouhých večerních šatech.

„No, nemyslím si, že je to tvůj styl, Charlesi,“ poznamenal. Opatrně vykoukl z úkrytu a pátral zrakem po Marvinu Lennoxovi.

„Už jsou pryč?“ zeptal se s úzkostí v hlase Charles.

„Taky se schovááš před Marvinem Lennoxem?“ opáčil James.

„Není nadšený z toho článku, který jsem napsal o prohře jejich týmu s Kelvinskou střední. Jako bych to utkání zpackal já.“

„No, vypadá to, že jsou pryč,“ informoval ho James. „Tak se měj, Charlesi!“

Vyšel z obchodu a rozběhl se k nábřeží. Náhle se rozječela siréna, až sebou trhnul, a sledoval, jak mu nad hlavou přelétávají letadla s německými znaky Luftwaffe.

James viděl první nacisty v městském parku. Byly jich tam desítky. Stovky. Někteří z nich oblečení v černých uniformách SS – obávané tajné policie, která nechávala lidi beze stopy zmizet. Další z nich měli na sobě šedozelelé uniformy řadových německých vojáků. Viděl dokonce i tanky!

James se připojil k davu obyvatel města, kteří se tu shromáždili a sledovali tu podívanou. V davu to hučelo vzrušením a James poskakoval nahoru a dolů. Všichni to brali jako napínavé představení, protože věděli, že nejde o skutečnou nacistickou invazi. Tato velkolepá akce zinscenovaná vládou se jmenovala Co kdyby Den.

Kanadská vláda chtěla, aby si lidé kupovali takzvané Vítězné dluhopisy sloužící k financování válečného úsilí a aby se dobrovolně přihlásili do armády. Ale přestože válka v Evropě zuřila již téměř tři roky a nebrala konce, Evropa byla od Kanady hodně vzdálená a pro mnohé lidi

bylo těžké pochopit, proč by se o ni měli zajímat. Winnipeg se proto rozhodl uspořádat Co kdyby Den – dokonale propracovanou podívanou, která měla lidem ukázat, co by se mohlo dít, *kdyby* nacistické Německo jednoho dne napadlo a obsadilo Kanadu. Ta letadla nad hlavou? Kanadské královské letectvo, letadla namaskovaná tak, aby vypadala jako nacistická. Německé rozhlasové vysílání? Předem připravené podle scénáře. Nacističtí vojáci? Her-ci v uniformách vypůjčených od hollywoodské filmové společnosti. James a všichni ostatní o tom všem už několik týdnů četli v novinách a teď se to konečně uskutečnilo.

Dav nad něčím jásal a James vylezl na studený, kluzký podstavec sloupu veřejného osvětlení, aby dobře viděl. Kanadští vojáci přijeli čelit „nacistické“ hrozbě! Obě strany se pustily do zinscenované bitvy, střílely po sobě slepými náboji a předstíraly boj na blízko. „Zdravotníci“ pobíhali po bojišti a tahali „zraněné“ do lékařských stanů. Protiletadlová děla střílela na letadla nad jejich hlavami.

To je úžasné! pomyslel si James.

„McKayi!“ vykřikl hlas Marvina Lennox.

James odtrhl oči od představení a pátral pohledem v davu. Marvin Lennox a jeho parta se k němu prodírali tlačenicí.

SPOLEČNĚ SILNĚJŠÍ

JAMES SESKOČIL Z PODSTAVCE SLOUPU VEŘEJNÉHO osvětlení a přikrčil se za dospělé, rozhlížel se po nějakém místě, kde by se mohl schovat. Ale něčí ruce ho popadly a vytáhly zpátky do stoje. Ruce Helen Wilsonové, oblíbené spolužačky z jeho třídy.

James se začervenál. „Jé, ahoj, Helen, já –“

Helen sykla „psst“ a otočila ho čelem k představení. Stála přímo za ním, když Marvin Lennox a jeho parta proběhli kolem a hledali ho.

„Díky,“ řekl James, když byli pryč.

„Já ty kluky úplně nesnáším,“ řekla Helen. „Chovají se ke všem holčkám ve škole jako k nějakým blbkám, pokřikují a pískají na nás. Zastrášují všechny ostatní kluky. *Všichni* je nenávidí, ale nikdo s tím nic nedělá.“

Dav zklamaně zahučel. Kanadská armáda prohrála bitvu. Nacisté měli Winnipeg pod kontrolou.

BUM. Do vzduchu vystřelil oblak kouře a prachu, jak falešní nacisté předstírali, že ničí Marylandský most. Pak se vrhli na diváky, jako že je zatknou, a dav se rozprchl.

James
Herci
váním mě
Great-W
a požado
kostely a
Břink-

po Porta

Ocitl s

otec, a s

právníky

„Tati!

Jeden

ternační

zaplatit z

James

převleče

kterí byl

ly, nebo

jící vidět

James

kumpán

knihovn

které kn

la je k to

ulice Ma

a noviny

James v tom mumraji ztratil stopu Heleny i Marvina.

Herci převlečení za nacisty strávili zbytek dne terorizováním města. Kradli dělníkům obědy v budově pojišťovny Great-West Life. Nastupovali do městských autobusů a požadovali od cestujících doklady. Zavřeli winnipegské kostely a zatkli kněze.

Břink-břink-břink-břink-břink! James sledoval, jak se po Portage Avenue valí tank – skutečný tank!

Ocitl se poblíž kancelářské budovy, kde pracoval jeho otec, a s hrůzou sledoval, jak nacisté vlečou otce a ostatní právníky dolů po schodech do přistaveného nákladáku.

„Tati!“ James vykřikl. „Tati!“

Jeden německý voják ho zadržel. „Odvádějí ho do internačního tábora v Dolní pevnosti, Garry. Tam můžeš zaplatit za jeho propuštění.“

James věděl, že to všechno je jen hra. Že ti nacisté jsou převlečení Kanadané a že důležití občané Winnipegu, kteří byli „zatčeni“, musejí darovat peníze na válečné účely, nebo zůstat celý den ve „vězení“. Ale přesto bylo šokující vidět otce, jak ho proti jeho vůli odvlékají.

James zase o kus dál zahlédl Marvina Lennox a jeho kumpány, tak se jim velkým obloukem vyhnul. U veřejné knihovny viděl nacistické vojáky, jak pálí knihy. (Knihy, které knihovna vyřadila jako příliš opotřebované a poskytla je k tomuto účelu.) Dělníci vyměnili tabulky s názvem ulice Main Street za „Hitlerstrasse“ – Hitlerova ulice – a noviny *Winnipeg Tribune* pro ten den změnil název na

Winnipežské lži. James s mrazením v zádech sledoval, jak místo britské vlajky nad radnicí vlaje červeno-bílý prapor s černým hákovým křížem, vlajka nacistického Německa.

„Tohle se tady nesmí stát!“ křičel starosta, když ho vlekli pryč. „Kupujte Vítězné dluhopisy! Přihlaste se jako dobrovolníci! Společně jsme silnější!“

Společně jsme silnější. Jamesovi něco došlo a spěchal ulicemi zpět. Co kdyby Den ještě zdaleka nekončil, jak všude kolem viděl, ale on měl v hlavě jiný úkol.

O půl hodiny později zahnul za roh kolem nádraží Union Station a přímo se srazil s Marvinem Lennoxem. Oba se zapotáceli a několik okamžiků na sebe jen zírali. Pak se James otočil a dal se na útěk. Marvin a jeho kumpáni se hnali za ním. James dusal po chodníku a modlil se, aby neuklouzl na kusu ledu. Běžel dál, přeběhl koleje do historického parku Forks na břehu Červené řeky.

Jamesovi se podařilo doběhnout až k tržnici Forks, ale tam ho už Marvin chytil za límec kabátu a strhl ho k zemi. James upadl dopředu na ruce a ošklivě si je odřel. Ale nemohl se zabývat svým zraněním. Zatím ne. Marvin Lennox a jeho parta ho obklíčili a James se po prvním kopanci do boku zkroutil a vykřikl bolestí.

„Nech ho být, ty debile!“ vykřikla Helen Wilsonová.

Marvin Lennox a jeho kumpáni ztuhli. Helen stála o několik metrů dál, vedle Charlese Hilla.

Marvin se zasmál. „Nebo co, Helen? Chceš mě s Brejlovcem snad kecama utlouct k smrti?“

„Nebo ti uděláme to, co děláš nám ostatním už léta,“ odpověděla srdnatě Helen.

Zpoza křoví, popelnic a hromad sněhu se vynořilo skoro třicet dalších studentů z jejich školy. Kluci a holky z každého ročníku, z každého klubu, ze všech tříd. James totiž během poslední půlhodiny svolal všechny sem do Forks a pak přilákal Marvinu a jeho partu přímo k nim.

„Co to je? Oddíl ztroskotanců?“ zavtipkoval Marvin. Jeho nohsledi se zasmáli, ale už ne tak sebevědomě.

„Každého z nás jste ty a ta tvoje smečka idiotů šikanovali, Marvine Lennox,“ pokračovala neohroženě Helen, „a my jsme tady, abychom tomu konečně učinili přítrž.“

Helen popošla k Marvinově bandě a ostatní studenti, povzbuzeni hojným počtem, se přidali a vytvořili kolem ní živou hradbu. Marvin a jeho přátelé ustupovali a couvali, až byl James obklopen svými spojenci. Charles a další chlapec mu pomohli na nohy.

„Dobře. Vyhrál jsi,“ ucedil Marvin. „Ale až tě uvidím příště, McKayi, seš mrtvej.“

„Ne,“ řekla Helen rozhodným tónem. „Jestli někoho z nás zmlátíš, budeš se někomu posmívat, nebo se jen na někoho z nás křivě *podíváš*, seš mrtvej *ty*. A to je slib.“

Marvin se zasmál a odtáhl se svou bandou pryč. Snažil se, aby to vypadalo, že s nimi skoncoval on, ale bylo to jasné vítězství pro Jamese a jeho přátele. Usmívali se a on cítil, jak se všem ulevilo.

„Myslíš, že to zabere?“ zeptal se Charles. „Že už nám dá pokoj?“

„Ne,“ řekla Helena. „Marvin to bude zkoušet dál. Aby si zachoval tvář. Takže musíme být připraveni bojovat.“

„Budeme,“ řekl James. „A vyhrajeme. Společně jsme silnější.“

A také byli. Tento den ho to naučil.

Proto se James toho jara, když mu bylo sedmnáct, přihlásil jako dobrovolník do kanadské armády.

Ra-ta-ta-ta-ta.

Trup letadla zasáhly svítící střely a vrátily Jamese do přítomnosti. Držel se za hlavu, protože letadlo se otáčelo a nepříjemně klesalo. Voják vedle něj zvracel, buď z toho pohybu, nebo to nervově nezvládl.

Nebo obojí.

„Neřekneš mi, co ten Co kdyby Dan byl?“ zeptal se Sam.

„Nech to být, jo?“ odpověděl James. „Je to na dlouhé vyprávění.“

James se otočil a podíval se do dvířek v podlaze, ale viděl jen hustou bílou mlhu. Jak mohl pilot vidět všech ostatních devětačtyřicet transportních letadel letících v jejich formaci? A jak vůbec mohli piloti vědět, kde je jejich cíl, když všude kolem byly mraky?

„Myslím, že odtud vidím náš dům,“ zažertoval Sam a koukal dolů.

Nad nimi se rozsvítilo červené světlo. Znamenalo to jediné – do zóny výsadku zbývaly čtyři minuty. Jamesovi

divoce bušilo srdce. A bylo to tady. Chtě nechtě, nebylo cesty zpět.

Říkalo se, že důstojník v zadní části letadla půjde poslední – aby mohl zastřelit každého, kdo by odmítl skočit. Jediný způsob, jak se vyhnout díře v podlaze, byla smrt.

„Vstaňte a zahákněte se!“ zařval dispečer.

Byl čas skočit.